

[Statsministeren]

Alvoren heri bekræftes også af de udenlandske erfaringer. Vender vi blikket mod lande, hvor banksektoren har været truet af omfattende konkurser, ser vi netop, at der politisk er grebet ind, når banksystemets funktion har været truet. I de senere år har vi set dette i forbindelse med kriser i den finansielle sektor i så vidt forskellige lande som USA, Norge, Finland og Sverige. Indgrebene her er gennemført, selv om tilbageslaget i disse landes økonomier har været langt mindre alvorligt end på Færøerne, og selv om de banker, som herved blev reddet, udgjorde en væsentlig mindre del af banksektoren, end tilfældet er for de to største banker på Færøerne.

Lad mig i forbindelse med landsstyrets indskud af ny kapital i bankerne præcisere én ting: Når der tales om, at bankerne reddes, får mange det indtryk, at det er bankernes aktionærer, der reddes. Dette er ikke korrekt. Det er jo netop sådan, at mens banken reddes som institution, så mister aktionærerne deres indskudte kapital.

Den reddede part er derimod indlånerne, långivere i øvrigt samt de låntagere, hvis kreditter kan fortsætte uændret. Man kan derfor med fuld ret sige, at netop ved at redde bankerne fra fallit tilgodeser man de virksomheder og deres medarbejdere, som ikke ville kunne overleve følgerne af, at kreditgivning blev trukket væk. Dette gælder i udpræget grad på Færøerne, hvor alternative kreditkilder er yderst begrænsede.

Der har i debatten været rejst spørgsmålet om, hvor den kapital, som er blevet indskudt i bankerne, er blevet af, om den nu i tilstrækkeligt omfang er udlånt til erhvervsformål på Færøerne. Hertil er svaret, at hverken det offentlige på Færøerne eller den danske regering bør give nærmere retningslinjer for bankernes udlånspolitik. Det må være bankernes suveræne opgave at vurdere de risici, som er forbundet med udlån. Hvis de pågældende banker i den nuværende situation har valgt at afdrage på deres eksisterende gæld, fordi de ikke finder, at der er tilstrækkeligt med rentable låneprojekter, må det være deres egne beslutninger. Dette ville vel ikke forekomme overraskende i den nuværende konjunktursituation på Færøerne. Også mange husholdninger har valgt at nedbringe deres gæld.

Generelt er der imidlertid ingen grund til at tro, at bankerne vil afstå fra at låne ud – tværtimod. Bankerne lever jo som bekendt af deres udlån, og uden at opfylde funktionen som långiver skaber bankerne ikke det overskud, som er et erhvervs eksistensberettigelse.

Mens jeg er i gang med at korrigere de myter, som af og til opstår i debatten – desværre også i forbindelse med Folketingets tidligere behandling af den færøske situation – vil jeg gerne inddrage endnu en myte. Enkelte færinger har fået det til at fremstå, som om problemerne i de færøske banker skyldes selve det, at Finanstilsynet har vurderet, at værdien af bankernes tilgodehavende er faldet og ikke længe svarer til den bogførte. Denne kritik sætter ikke spørgsmålstegn ved, om der rent faktisk har fundet et sådant værditab sted, men kritiserer, at vurderingen kommer frem i lyset og giver anledning til krav om hensættelser til imødegåelse af tab. Kritikerne synes at mene, at blot man sætter kikkerten for det blinde øje, kan sejladsen fortsætte uhindret.

Hvis denne indstilling havde været repræsentativ for færøsk erhvervsudøvelse eller for færøsk politik, havde analysen af årsagerne til de nuværende økonomiske problemer været temmelig simpel. Jeg finder det derfor påkrævet at sige nogle få ord om Finanstilsynets rolle.

Finanstilsynets primære rolle – på Færøerne såvel som i Danmark – er at tilgodesee indskydernes, i dette tilfælde den færøske befolkning, interesse i, at der til enhver tid er sikkerhed for indskuddene i pengeinstitutterne. Det er derfor Finanstilsynets pligt jævnlige at vurdere, om værdien af bankernes udlån svarer til den bogførte værdi. Hvis Finanstilsynet kommer til den konklusion, at udlånene er overvurderet, skal der stilles krav om hensættelse til imødegåelse af tab. Og yderligere: Hvis kravet til hensættelser er så stort, at egenkapitalen er væk eller befinder sig under en bestemt værdi i forhold til aktiverne, skal der kræves tilført ny kapital. Hvis dette ikke sker, skal pengeinstituttet erklæres i betalingsstandsning eller konkurs. Sådan er kendsgerningerne, sådan er loven.

Jeg finder ikke, der er grund til at betvivle, at Finanstilsynet har gjort sin pligt i forbindelse med behandlingen af de færøske banker.